

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 160/1996 vp laiksi lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulu-

matkatuesta. Eduskunta, jolle sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 17/1996 vp, on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään tuen myöntämisestä lukio-opintoja tai ammatillisia opintoja harjoittavan opiskelijan asunnon ja oppilaitoksen välisestä päivittäisestä koulumatkasta aiheutuviin kustannuksiin. Tukea kutsutaan koulumatkatueksi.

Koulumatkatuki maksetaan valtion varoista.

2 §

Koulumatkatukeen oikeutetut opiskelijat

Koulumatkatukeen ovat oikeutettuja Suomessa asuvat ja Suomessa opintojaan harjoittavat:

- 1) lukion ja lukio-opetusta vastaavaa opetusta antavan oppilaitoksen opiskelijat; sekä
- 2) ammatillisen oppilaitoksen, musiikkioppilaitoksen sekä muun oppilaitoksen ammatilliseen peruskoulutukseen osallistuvat opiskelijat.

Koulumatkatukeen eivät kuitenkaan ole oikeutettuja aikuiskoulutuksessa, etä- tai yksityisopetuksessa, maksullisena palvelutoi-

mintana järjestettävässä koulutuksessa tai palkallisessa työharjoittelussa olevat opiskelijat. Tukeen ei ole myöskään oikeutettu opiskelija, jolle oppilaitoksen ylläpitäjä on osoittanut maksuttoman asuntolapaikan eikä opiskelija, joka ei käytä koulumatkaansa joukkoliikennettä tai oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulukuljetusta, vaikka hänellä olisi siihen mahdollisuus, eikä opiskelija, joka saa tukea koulumatkasta aiheutuviin kustannuksiin jonkin muun lain nojalla.

Koulumatkatukeen oikeutetuista opiskelijoista voidaan säätää tarkemmin asetuksella.

3 §

Koulumatkatuen myöntämisen edellytykset

Koulumatkatuki myönnetään opiskelijalle, jonka yhdensuuntainen koulumatka on vähintään 10 kilometriä ja koulumatkan kustannukset kuukaudessa ylittävät asetuksella säädettävän markkamäärän.

4 §

Matkakustannusten määrittäminen

Jos opiskelija käyttää koulumatkaansa joukkoliikennettä, matkakustannukset määrittyvät käytetyn kulkuneuvon halvimman taksan mukaan.

Jos opiskelija käyttää koulumatkaansa oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulukuljetusta, matkakustannukset määräytyvät sen matkan mukaan, jonka opiskelija kulkee tätä kuljetusta käyttäen.

Jos opiskelija ei voi käyttää koulumatkaansa joukkoliikennettä tai oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulukuljetusta taikka näiden käyttö on kohtuuttoman hankalaa, matkakustannukset määräytyvät opiskelijan kodin ja oppilaitoksen välisen matkan mukaan.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa huomioon otettavat matkakustannukset lasketaan asetuksella säädettävän takson mukaan.

Asetuksella säädetään myös siitä, milloin opiskelijalla katsotaan olevan mahdollisuus käyttää joukkoliikennettä tai oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulukuljetusta sekä siitä, miten matkakustannukset määräytyvät, jos opiskelija voi käyttää näitä matkustustapoja vain osaan koulumatkastaan.

5 §

Koulumatkatuen määrä

Koulumatkatukena maksetaan edellä 3 §:ssä tarkoitettun markkamäärän ylittävät kustannukset lisättyinä asetuksessa säädetyllä markkamäärällä.

Jos opiskelija ei voi käyttää joukkoliikennettä tai oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulukuljetusta, tuki on 70 prosenttia 1 momentin mukaisesta tuesta.

Koulumatkatukea laskettaessa ei oteta huomioon kustannuksia siltä osin kuin ne aiheutuvat yli 100 kilometrin yhdensuuntaisesta koulumatkasta.

2 luku

Hakeminen ja maksaminen

6 §

Hakeminen

Koulumatkatukea haetaan kansaneläkelaitokselta. Hakemus jätetään oppilaitokseen.

Oppilaitoksen tulee liittää hakemukseen selvitys opiskelijan koulumatkan pituudesta sekä opiskelijan mahdollisuudesta käyttää joukkoliikennettä tai oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulukuljetusta.

7 §

Myöntäminen ja maksaminen

Koulumatkatuen myöntää kansaneläkelaitos. Koulumatkatuki myönnetään enintään lukuvuodeksi kerrallaan ja maksetaan enintään yhdeksältä kuukaudelta lukuvuodessa. Koulumatkatuki myönnetään aikaisintaan hakemuksen jättämistä edeltävän kuukauden alusta.

Koulumatkatuki maksetaan kuukausittain opiskelijan matkustustavasta riippuen joko oppilaitoksen ylläpitäjän, matkalipun myyjän tai opiskelijan ilmoittamalle tilille Suomessa sijaitsevaan rahalaitokseen.

Koulumatkatuen maksamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

8 §

Kirjallinen päätös

Kansaneläkelaitoksen on annettava koulumatkatukea koskevassa asiassa kirjallinen päätös, jos hakija sitä vaatii. Vaatimus on esitettävä joko kirjallisesti tai suullisesti kansaneläkelaitokselle seitsemän päivän kuluessa siitä, kun asianomainen on saanut tiedon tukea koskevasta ratkaisusta ja sen perusteista uhalla, että ratkaisu muutoin jää pysyväksi. Vaatimus voidaan jättää myös oppilaitokseen.

3 luku

Muutoksenhaku ja virheen korjaaminen

9 §

Muutoksenhaku

Koulumatkatukea koskevaan kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta opintotuen muutoksenhakulautakunnalta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Jos opintotuen muutoksenhakulautakunnalle annettava valitus on saapunut 1 momentissa säädetyssä määräajan jälkeen, muutoksenhakulautakunta voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymi-

seen on ollut painavia syitä.

10 §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen vääriin lain soveltamiseen, kansaneläkelaitos voi asianomaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkelaitoksen päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, sen on korjattava päätöksensä. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianomaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä kansaneläkelaitoksen tallekappaleeseen. Asianomaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on vireillä muutoksenhaku, kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös opintotuen muutoksenhakulautakunnalle.

Päätökseen, jolla kansaneläkelaitos ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

4 luku

Erinäiset säännökset

11 §

Sopimus matkalipun myyjien kanssa

Kansaneläkelaitos voi sopia joukkoliikenteen matkalippujen myyjien kanssa ehdoista, joilla matkalippuja myydään opiskelijoille koulumatkatuen määrällä alennettuun hintaan. Sopimismenetelmästä säädetään tarkemmin asetuksella.

12 §

Tietojenantovelvollisuus

Opiskelija on velvollinen ilmoittamaan kansaneläkelaitokselle koulumatkatuen myöntämiseksi tarvittavat tiedot sekä koulumatkatukeen vaikuttavista muutoksista. Oppilaitos on velvollinen ilmoittamaan kansaneläkelaitokselle sellaiset tietoonsa tulleet seikat, jotka voivat johtaa koulumatkatuen tarkistamiseen tai lakkauttamiseen.

Opiskelija on velvollinen ilmoittamaan henkilötunnuksensa matkalipun myyjälle ostaessaan matkalipun koulumatkatuella alennettuun hintaan.

13 §

Toimintamenot

Tämän lain toimeenpanosta kansaneläkelaitokselle aiheutuvat menot luetaan kansaneläkelaitoksen toimintamenoiksi ja oppilaitoksen ylläpitäjille 6 ja 12 §:ssä säädettyistä tehtävistä aiheutuvat menot kyseisen oppilaitoksen menoiksi.

14 §

Viittaussäännös

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin, mitä opintotukilaissa (65/94) säädetään opintotuen toimeenpanosta, tarkistamisesta ja keskeyttämisestä, takaisinperinnästä, itseoikaisusta, lainvoimaisen päätöksen oikaisemisesta, tietojen käytöstä, salassapitovelvollisuudesta, ulosmittaus- ja siirtokiellosta sekä rahoituksesta.

15 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

5 luku

Voimaantulo

16 §

Voimaantulo

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1997.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1996
